

Caspari-keskuksen UUTISIA

Joulukuu 2014

"Varustaan kaikki seurakunnan jäsenet palvelutyöhön, Kristuksen ruumiin rakentamiseen..."
Ef. 4:12

Valo loistaa

Ja kun tuli päivä jolloin heidän Mooseksen lain mukaan piti puhdistautua, he menivät Jerusalemiin viedäkseen lapsen Herran eteen, sillä Herran laissa sanotaan näin: "Jokainen poikalapsi, joka esikoisena tulee äitinsä kohdusta, on pyhitettävä Herralle." Samalla heidän tuli tuoda Herran laissa säädetty uhri, "kaksi metsäkyhykyä tai kyyhkysenpoikaa." Lk.2:22-24

Tähän aikaan vuodesta kristikunta viettää Jeesus-Messiaan syntymää. Minä ja perheeni olemme tavanneet osallistua näihin juhliin, vaikkakin Jeesukseen uskovina juutalaisina olemme omaksuneet vaatimattomamman juhlimisen muodot verrattuna moniin muihin ympärillämme esimerkiksi suhteessa koristeluun ja ostoksiin. Olemme myös aina viettäneet hanukkaa, joka tänä vuonna alkaa joulukuun 16. päivän iltana ja päättyy kahdeksan päivää myöhemmin 24.12. auringon laskiessa.

Hanukka tunnetaan myös temppelin uudelleenvihkimisen juhlanä tai valon juhlanä. Se on pienehkö juhlanä vuosittaisessa juutalaisessa juhlakierrossa mutta perheemme sytyttää aina kynttilät menoraan. Niin tehdessämme palautamme mieliimme makkabealaissodan jännittävän taistelun, jossa Antiochus IV Epifanes voitettiin v. 164 eKr. Muistamme kiitollisina sitä, kuinka pyhä öljylamppu puhdistetussa, uudelleen vihityssä temppelissä paloi kahdeksan päivää, vaikka siinä oli öljyä vain yhdeksi päiväksi. Noina

aikoina oli hengellisesti hyvin pimeää ja valon näkeminen pyhässä paikassa vuosien epäjumalanpalveluksen jälkeen on varmasti ollut suuri ilo makkabealaisille.

Viettäessämme juhlanä tänä vuonna näen tuon historiallisen hanukka-tapahtuman heijastuvan Jeesuksen elämän ensimmäisiin päiviin. Kun Joosef ja Maria kuuliaisesti toivat juuri ympärileikatun, vastasyntyneen poikansa Jerusalemin temppeliin pyhittääkseen hänet Herralle (2.Ms.13:2, 12), se on voimakas muistutus siitä, että temppeli oli tuolloin olemassa sen seurauksena, mitä puolitoista vuosisataa aikaisemmin oli tapahtunut.

Hanukka on hieno juhlanä ihan sen itsensä vuoksi, mutta tänä joulunä olen kiitollinen hanukan tapahtumista siksi, että ne ankkuroivat historiaan juutalaisen Vapahtajani, maailman Valon. Päivänä, jolloin Maria ja Joosef tulivat temppeliin pienen Jeesus-lapsen kanssa, hurskas mies nimeltä Simeon otti lapsen käsivarsilleen ja rukoili spontaanisti hänestä nämä sanat: "Sillä minun silmäni ovat nähneet sinun pelastuksesi, jonka olet kaikille kansoille valmistanut, valon, joka koittaa pakanakansoille, kirkkauden, joka loistaa kansallesi Israelille." (Lk.2:30-32)

**Minun
silmäni ovat
nähtäneet
sinun
pelastuksesi.**

55 HaNevi'im Street,
PO Box 46
Jerusalem 9100001, Israel
Puh: +972 2-6233926
Fax: +972 2-6251933
Sähköposti:
Caspari@caspari.com

www.caspari.com

Ei edes kuolema voi sammuttaa Jeesus-valoa. Jeesuksen tyhjä hauta ei ole kaukana paikasta, jossa hänet pyhitettiin Herralle; temppelistä, jonka Juudas Makkabeus joukkoineen oli vallannut takaisin juutalaisille. Saakoon jumalanpalveluksemme tänä juhla-aikana varustaa meidät samanlaisella rohkeudella loistaa Jeesuksen valoa ja kunniaa maailmalle, joka elää pimeydessä ilman häntä.

Michelle Van Loon
Caspari-keskuksen hallintosihteeri,
Yhdysvallat

Mitä kieltä Jeesus puhui?

Raamattu kirjoitettiin kolmella kielellä: hepreaksi, arameaksi ja kreikaksi. Hepreaa ja arameaa käytettiin Vanhan testamentin eli Tanakhin kirjoittamiseen. Uudessa testamentin alkukieli puolestaan oli kreikka.

Mutta mitä kieltä Jeesus puhui? Käyttikö hän arameaa kuten useimmat tutkijat väittävät, vai puhuiko hän hepreaa? Kysymys on siitä, oliko heprea puhekieli enää Jeesuksen aikaan. Apostolien teot 21 kertoo Paavalista, että ”hän puhui heille hepreaksi”. Matkalla Damaskokseen Paavali sanoo Jeesuksen puhutelleen häntä hepreaksi: ”Saul, Saul, miksi vainoat minua?” (Apt.26:14)

Heprean kielen varhaisinta historiaa peittää salaisuuden verho. Kun Abraham asettui Kanaanin maahan, hän perheineen omaksui ”Kanaanin kielen”. Näyttää siltä, että monet israelilaiset olivat kaksikielisiä Babylonian pakkosiirtolaisuuden (587-539 eKr.) jälkeen. Vuonna 70 tapahtuneen temppelin tuhon ja vuoden 135 Bar Kochba -kapinan jälkeen suurin osa juutalaisista vietiin pakkosiirtolaisuuteen ja vähitellen heprean puhuminen hiipui.

On edelleen kiistanalainen kysymys puhuiko Jeesus hepreaa vai arameaa. Aramea oli *lingua franca* Lähi-idässä Jeesuksen aikana, mutta esimerkiksi Kuolleenmeren käärlöydöt todistavat että myös heprea oli tuolloin vielä puhekieli. Sekä heprea että aramea olivat todennäköisesti puhuttuja kieliä yhtäaikaan. Ja samaan aikaan kun Talmudia kirjoitettiin arameaksi, kirjoitettiin puolestaan Mishnaa hepreaksi. Mishnan heprea on tavallista arkikieltä, ei suinkaan kuollutta kieltä, jota olisi käyttänyt vain oppinut eliitti.

Kreikankielisessä Uuden testamentin tekstissä on sekä heprean- että arameankielisiä sanoja ja fraaseja:

Aramea

Abba (Room 8:15)

Effata (Mark 7:34)

Maranata (1 Kor 16:22)

Mammon (Matt 6:24)

Talita kumi (Mark 5:41)

Heprea

Amen (Matt 6:13)

Korban (Mark 7:11)

Halleluja (Ilm 19:1)

Sapatti (Apt 13:14)

Tänään yksi messiaanisen liikkeen erityispiirre Israelissa on se, että uskovat käyttävät modernia hepreaa rukouksessa ja jumalanpalveluksessa. Liikkeen kannattajissa on jatkuvasti enemmän hepreaa äidinkielenään puhuvia. Emme voi olla varmoja mitä kieltä Jeesus puhui, mahdollisesti sekä hepreaa että arameaa, mutta tiedämme, että suuri osa Jeesuksen seuraajista tämän päivän Israelissa puhuu hepreaa.

Eliezer Ben-Yehuda (1858–1922), nykyheprean isä, tapasi sanoa *rak ivrit*—vain hepreaa. Hänellä oli unelma hepreankielen elpymisestä ja hänen unelmastaan tuli totta. Israelilaisilla on virallisena kielenä heprea, heidän esi-isänsä ja profeettojen kieli. Ensimmäistä kertaa historiassa kauan unohduksissa ollut kieli on herännyt henkiin.

Elisabeth Eriksen Levy
Caspari-keskuksen kansainvälinen johtaja

Uutisia Casparista

Tänä syksynä Caspari julkaisi lasten tehtäväkirjan nimeltä *Herran pelko*. Kirja on tarkoitettu messiaanisten seurakuntien sapatikoulujen käyttöön.

Marraskuun alussa julkaistiin ensimmäisen kerran internetissä *Mishkan: a Forum on the Gospel and the Jewish People* (*Mishkan: evankeliumin ja juutalaisten foorumi*).

Lokakuun puolivälissä julkaistiin ensimmäinen numero uudesta aikakauskirjasta *JJMJS – Journal of the Jesus Movement in its Jewish Setting* (*JJMJS – Aikakauskirja Jeesus-liikkeestä juutalaisuudessa*). Julkaisu käsittelee 1.-7. kristillistä vuosisataa.

Marraskuussa Caspari-keskus järjesti kymmenpäiväisen missiologisen kurssin aiheesta *Juutalainen Jeesus*. Osallistujia tuli Suomesta, Norjasta ja Yhdysvalloista ja tämän lisäksi joitakin paikallisia osallistui muutamille luennoille tai retkille.

Mediakatsaus ✂

Caspari-keskus julkaisee viikottain yhteenvetdon israelilaisessa mediassa julkaistuista messiaanista juutalaisuutta, lähetystyötä ja kristinuskoa käsittelevistä artikkeleista. Mediakatsaus on saatavissa sähköpostitse ilmaiseksi rekisteröitymällä kotisivuillamme www.caspari.com.

Jediot Ahronot, 21. lokakuuta 2014

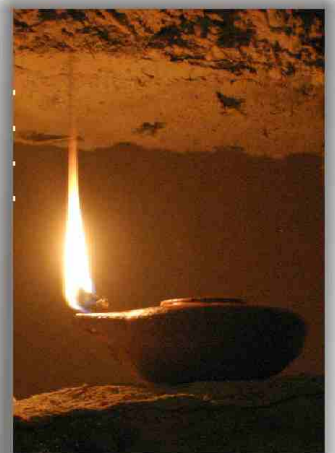
Tässä nelisivuisessa artikkelissa Binyamin Tobias haastattelee Andrew Whitea, joka tunnetaan myös nimellä "Baghdadin kirkkoherra." Hän lähti äskettäin Irakista asuttuaan siellä 16 vuotta. Canterburyn arkkipiispa kehotti häntä lähtemään, koska ISIS-joukot olivat lunnaiden toivossa uhanneet kidnapata hänet.

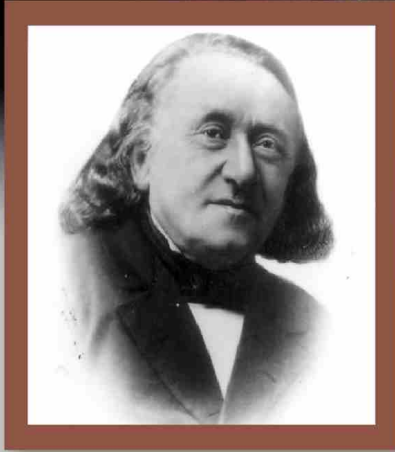
Artikkelissa White arvostelee suoraan ja yksiselitteisesti länsimaiden passiivisuutta. Hän mainitsee seurakuntalaisistaan, joita teloitettiin lähellä Al-Kushia ilman että kukaan kirjoitti siitä ja väittää, että se mitä tapahtuu Irakissa "on alkanut muistuttaa holokaustia". Yhdysvallat on tehnyt suuria virheitä ja Irak kohtaa nyt niiden seuraukset.

White lisää, että ensimmäisenä Irakin kristittyjä olivat tukemassa juutalaiset ja Israelin ulkoministeriö. Hän puolustaa Israelin sotilaallista operaatiota Gazassa ja on vakuuttunut siitä, että antisemitismi on edelleen merkittävä tekijä maailmanlaajuisessa keskustelussa.

Rukoillaan...

- **valtakunnallinen sapatikoulunopettajien seminaari tammikuussa**
- **Casparille uusia yhteistyökumppaneita**
- **norjalaisten teologianopiskelijoiden kurssi maaliskuussa 2015**
- **rauhaa Jerusalemiin ja koko Israeliin!**

C.P. Caspari (1814 – 1892)

Näkynä tulevat sukupolvet

Tänä vuonna olemme viettäneet Carl Paul Casparin syntymän 200. vuosipäivää. Caspari-keskus on saanut nimensä tämän miehen mukaan - kuka hän oli?

Carl Paul Caspari syntyi hurskaaseen juutalaisperheeseen Dassaussa, Saksassa vuonna 1814. Hänen isänsä oli kauppias. Caspari sai hyvän koulutuksen ensin juutalaisessa ja myöhemmin saksalaisessa

koulussa. Hän lähti kotoa vuonna 1834 opiskelemaan hepreaa ja arabiaa Leipzigin yliopistoon, jossa hän laati arabian kieliopin. Monia vuosia se oli alan perusteos.

Yliopistossa hän törmäsi väitteeseen, että Jeesus on Messias. Casparin kristitty opiskelutoveri Granel onnistui saamaan hänet lukemaan Uutta testamenttia. Tästä alkoi hänen hengellisen taistelunsa aika. Franz Delitzch, joka oli kääntänyt Uuden testamentin hepreaksi, opasti häntä tänä aikana yhdessä Granelin kanssa. Paavalin tarina teki Caspariin erityisen suuren vaikutuksen. Hän ei voinut enää kiistää sitä ja helluntaina 1838 hänet kastettiin. Caspari otti kasteessa nimekseen Paul (Paavali).

Caspari suoritti lisäopintoja ja tutkimusta Vanhan testamentin teologiasta Berliinissä vuoteen 1847. Sitten nuori vieraileva norjalainen tutkija Gisle Johnson kehotti häntä hakemaan tehtävää Christianian yliopistossa Norjassa. Hänet nimitettiin virkaan ja hän vietti lopun elämänsä Vanhan testamentin lehtorina ja professorina.

Caspari oli kielellinen lahjakkuus ja hän omaksui norjankielen niin nopeasti, että saattoi alle vuodessa aloittaa luennot norjaksi. Hänestä tehtiin vakinainen professori vuonna 1857. Hänen luentonsa olivat innostavia ja perusteellisia ja ne viestittivät syvää kristillistä vakaumusta. Casparin toiminta tutkijana ja uskovana juutalaisena rikastutti kolmen sukupolven ajan norjalaisten pappien opintoja tuomalla psalmeihin ja profeettojen kirjoituksiin valoa tuoreella ja dynaamisella tavalla. Hän avusti Norjan Raamattuseuraa Vanhan testamentin kääntämisessä ja uusi käännös julkaistiin vuonna 1891. Kuolinvuotenaan 1892 Caspari työskenteli Uuden testamentin käännöksen parissa.

Vaikka Caspari oli virallisesti kääntynyt juutalaisuudesta kristinuskoon, hän ei koskaan unohtanut taustaansa eikä omaa kansaansa. Vuonna 1861 Oslossa perustettiin ensimmäinen juutalaislähetykskomitea ja Carl Paul Casparista tuli sen puheenjohtaja. Myöhemmin toimikunta tuli tunnetuksi Norjan kirkon Israel-lähetyksen nimellä (NCMI). Caspari toimi komitean puheenjohtajana kuolemaansa saakka. Hänen viimeinen julkinen puheensa yliopiston ulkopuolella oli ensimmäisen norjalaisen juutalaislähetin Ragnvald Gjessingin tehtäväänasettamisessa 13. lokakuuta 1891.

Carl Paul Caspari kuoli 18.4.1892. Hänet muistetaan huomattavana tutkijana, väsymättömänä Raamatun puolustajana, juutalaislähetyksen kannattajana ja voimakkaana uskovana. Caspari-keskus nimettiin hänen mukaansa ja toivomme, että työ, jota jatkamme on sopiva kunnianosoitus miehelle, joka todella rakasti Jumalaa, Raamattua ja omaa kansaansa.

**Työ, jota
jatkamme on
kunnianosoitus
miehelle, joka
rakasti Jumalaa,
Raamattua ja
kansaansa.**

*Maria K.
Caspari-keskuksen kirjastonhoitaja*